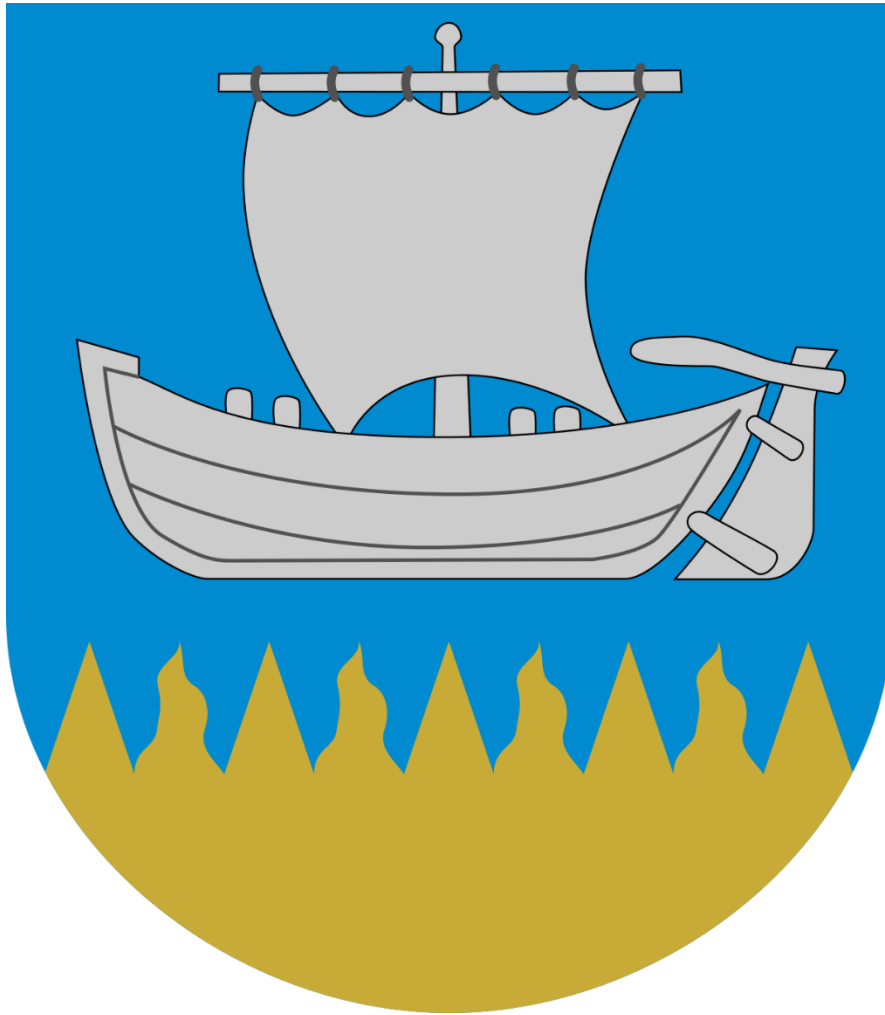

Lappajärven kunta

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2024

tarkastuslautakunta 13.5.2025

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunta	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano	3
1.2 Tarkastuksen järjestäminen	3
1.3 Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit.....	4
2. Talouden arviointi ja toteutuminen vuonna 2024.....	5
2.1 Talouden arviointi ja toteutuminen	5
2.2 Kunnan lainamäärän kehitys	5
2.3 Talouden tasapainoisuus	6
2.4 Vertailu kriisikuntia kuvaavien tunnuslukujen raja-arvoihin	6
3. Toiminnan ja talouden tavoitteiden arviointi.....	8
3.1 Yleishallinto.....	8
3.2 Sivistystoimi	11
3.3 Muut palvelut.....	15
3.4 Tekninen toimi	16
3.5 Elinvoimapalvelut	18
3.6 Kuntakonserni ja konserniyhtiöt.....	19
3.7 Henkilöstö	21
3.8 Hyvinvointikertomuksen arviointi	22
4. Yhteenveto	23
Allekirjoitukset.....	24

1. Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävän suorittamiseksi tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kunnanhallituksen toimintakertomuksessa esittämiin tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Arviointi perustuu kunnanhallituksen toimintakertomustietoihin, tarkastuslautakunnan haastatteluissa saatuihin tietoihin ja havaintoihin, asiakirjoihin sekä tilintarkastajan raportteihin. Tarkastuslautakunnan arviointi on jälkikäteisarviointia. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan valtuustolle vuosittain annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöskokouksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 16.8.2021 § 57 tarkastuslautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi seuraavat jäsenet:

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja	Minna Sadeharju	Seija Autio
Varapuheenjohtaja	Sami Savola	Kyllikki Keto
Jäsen	Vuokko Honkaniemi	Jorma Nyyssölä
Jäsen	Minna Ketola	Helmi Rauhala
Jäsen	Timo Ojala	Ahti Mäkitarkka

1.2 Tarkastuksen järjestäminen

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 5.6.2023 § 25 valinnut tilintarkastajaksi toimintakaudelleen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 arviointia varten vuonna 2024 kaksi kertaa. Tilivuoden päättymisen jälkeen tarkastuslautakunta on vuonna 2024 kokoontunut viisi kertaa. Tarkastuslautakunta on laatinut arviointisuunnitelman ja työohjelman, jotka toimivat pohjana lautakunnan työskentelylle. Lautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen

päätöksenteon, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltija- ja luottamushenkilöhaastatteluihin.

Tilintarkastaja on toimittanut tarkastuslautakunnalle vuoden 2024 tarkastussuunnitelman ja esitellyt tarkastusraportin tilintarkastuksesta 13.5.2025.

Tarkastuslautakunta on vahvistanut toimikautensa kullekin vuodelle tarkastuksen painopistealueet. Vuonna 2024 painopistealueena on ollut kuntastrategian toteutuminen, kehitysvaliokunta ja hyvinvointivaliokunta.

Lautakunnan kokouksissa on ollut kuultavina:

Kunnanjohtaja	Sami Alasara
Hallintojohtaja	Päivi Huhtala
Kehitysvaliokunnan puheenjohtaja	Mari Hernesniemi
Hyvinvointivaliokunnan puheenjohtaja	Tuija Viinamäki
Sivistysjohtaja	Tarja Puro
Tekninen johtaja	Juha-Matti Näykki

1.3 Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit

Kunnanvaltuusto on käsitellyt tarkastuslautakunnan hyväksymän arviointikertomuksen vuodelta 2023 17.6.2024 § 21. Kunnanhallitus on 23.9.2024 § 147 antanut selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin liittyen ja antanut sen tiedoksi sekä tarkastuslautakunnalle että kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta toteaa, että selvitykseen oli kerätty vastaukset kaikkien toimialojen osalta. Tarkastuslautakunta oli tyytyväinen kunnanhallituksen antamaan kattavaan selvitykseen koskien tehtyjä havaintoja. Saadussa selvityksessä oli annettu vastaus jokaiseen vuoden 2023 arviointikertomuksessa esitettyyn havaintoon.

2. Talouden arviointi ja toteutuminen vuonna 2024

2.1 Talouden arviointi ja toteutuminen

Tilikauden tulos

Kunnan talous on pysynyt vakaana huolimatta siitä, että osa toimintamenoista kasvoi. Tilikauden ylijäämää syntyi poistojen sekä varausten ja rahastojen muutosten jälkeen 767,64 tuhatta euroa. Tulos oli 1019,3 tuhatta euroa parempi alkuperäiseen budjettiin nähden. Kunnalla ei myöskään ole taseessa kertyneitä alijäämiä edellisiltä kausilta. Verotuloja kertyi 6 milj. euroa eli edellisvuoden tasolla, kun taas valtionosuuksia kertyi 3,241 milj. euroa eli noin 0,6 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Sekä verotulot että valtionosuudet ylittivät budjetoidun määrän.

Tase

Taseen loppusumma väheni edellisestä vuodesta 610 tuhatta euroa ollen 31,76 milj. euroa. Oma pääoma kasvoi 768 tuhatta euroa, johtuen tilikauden ylijäämästä. Kunnan taseessa on 31.12.2024 kertynyttä ylijäämää nyt 3,1 milj. euroa. Lainakanta oli tilikauden lopussa 12,2 milj. euroa laskien viime vuodesta 550 tuhatta euroa. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää eikä kuntalain 110 §:n mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta ole.

Investoinnit

Investointimenot toteutuivat 1,3 miljoonana euronä. Merkittävimmät tilikauden 2024 investoinnit olivat liikenneväyliin ja Nykälän rantaan tehdyt investoinnit.

Investointimenoihin talousarviomuutoksen jälkeen oli budjetoitu 2,8 milj. euroa, joten ero muutettuun talousarvioon on 1,5 milj. euroa.

2.2 Kunnan lainamäärän kehitys

Lappajärven kunnan lainakanta oli tilikauden 2024 lopussa yhteensä 12,2 milj. euroa. Edellisenä vuotena vastaavana ajankohtana luku oli 12,7 milj. euroa. Lainakanta asukasta kohden on vähentynyt edellisvuoden 4 563 eurosta 4 432 euroon. Korkokulut olivat kasvaneet edelliskauden 284 tuhannesta eurosta 443 tuhanteen euroon.

Johtopäätös:

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että emokunta on edelleen onnistunut pienentämään lainamäärää. Tarkastuslautakunta kuitenkin toivoo jatkossakin kiinnitettävän erityistä huomiota talousarviosuunnitteluun tuleville vuosille. Kunnan tulee jatkossakin kiinnittää huomiota siihen, että lainamäärä / asukas pysyy etenkin koko kuntakonsernin tasolla maltillisena.

2.3 Talouden tasapainoisuus

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunnan taseessa ei ole kertynyttä alijäämää.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 3,1 milj. euroa. Vuoden 2024 tilinpäätös kasvattaa tilikauden ylijäämän (757,6 tuhatta euroa) verran taseeseen kertynyttä ylijäämää.

Johtopäätös:

Lappajärven kunnan talouden tunnusluvut osoittavat, että kunta on onnistunut ylittämään budjetoidut verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot ja vuosikatteen. Toimintakulut pysyivät hieman alle budjetoidun määrän, mikä osoittaa tehokasta menojen hallintaa. Tilikauden tulos oli merkittävästi parempi kuin budjetoitu, mikä osoittaa kunnan talouden vahvuutta ja kykyä tuottaa ylijäämää.

2.4 Vertailu kriisikuntia kuvaavien tunnuslukujen raja-arvoihin

Tunnuslukuja tarkastellaan kuntakonsernin tietojen perustella. Arviointimenettely voidaan aloittaa, jos a) kunnan konsernitaseeseen kertynyt alijäämä/asukas on viimeisimmässä tilinpäätöksessä yli 1000 euroa/asukas ja sitä edeltävässä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa/asukas tai b) kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:

Kriteeri	Tunnusluvun raja-arvo	2024 toteuma	Toteutuminen
Konsernituloslaskelman vuosikateen (ilman harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta) ja poistojen suhde on alle 80 %	< 80 %	140,4 %	ei täyty
Tulovero % on vähintään 2,0 % korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	9,46 %	9,4 %	ei täyty

Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätösten lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla	12 099 (2023)	5081 €/asukas	ei täyty
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.	< 0,8	1,61	ei täyty

Kaavio 1. Arviointimenettelyn tunnusluvut

Johtopäätös:

Tarkastuslautakunta toteaa, että erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä yksikään ei täyty Lappajärven osalta vuonna 2024

Tarkastuslautakunta kuitenkin kiinnitti huomiota siihen, että pienen kunnan asukasmäärän väheneminen voi aiheuttaa tulevaisuudessa asukasta kohti lasketun lainamäärän tunnusluvun raja-arvon täyttymisen, mikäli kuntakonsernissa tehdään isompia investointeja.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunta tekisi selonteon kuntakonsernin taloudellisesta tilanteesta sekä yhtiökohtaisesti että koko konsernin näkökulmasta.

3. Toiminnan ja talouden tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on tehnyt tilivuoden aikana arviota toiminnan ja talouden toteutumisesta tulosalueittain sekä kuulemalla tilivelvollisia. Tilinpäätöksestä 2024 on luettavissa jokaisen tulosalueen tarkat toiminta-ajatukset, sitovat tavoitteet, mittarit, arvot ja niissä onnistumiset. Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Talousarvio 2024 on sitova kunnanvaltuustossa sitovuustasolla 2 (toimielin), kunnanhallituksessa sitovuustasolla 3 (tulosalue) ja lautakunnissa sitovuustasolla 4 (kustannuspaikka). Toimintatuotot ja – kulut myönnetään sitovina bruttomääräisinä. Investointimäärärahat myönnetään hankkeittain. Konsernitavoitteet asetetaan yhtiöittäin.

Lappajärven kunnan strategia

Kuntastrategiaa päivitettiin vuonna 2023 ja vuoden 2024 aikana tätä strategiaa on täytäntöön pantu. Lappajärven kuntastrategian pääpaino on matkailun kehittäminen. Kunnan strategian mukaan Lappajärven kunnan tavoitteena on olla:

- koko elämän kokoinen asuinkunta
- ovi yrittämiseen ja työhön
- idearikkaasti resursseja käyttävä
- eturivin matkailukunta

Johtopäätös:

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2024 kannalta kunnalta oli merkittävä päätös hankkia Hotelli Kivitipun konkurssipesä kunnan omistukseen. Päätös oli kunnan strategian mukainen, sillä kunnan matkailun kehittäminen on paljon painottunut hotellin ympärille. Hotelli Kivitipun lisäksi vuoden 2024 merkittävä tapahtuma oli Kraatterijärvi Geopark UNESCO Global Geoparkin palvelusopimuksen hyväksyminen.

Vuoden 2024 toiminnassa ja päätöksissä painoittui pitkälti matkailun kehittäminen ja strategian muut osa-alueet ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Tarkastuslautakunta toivookin, että kunnan toiminnassa huomioidaan jatkossa tasapuolisemmin kaikki kuntastrategian kärjet.

3.1 Yleishallinto

Yleishallinto huolehtii kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja muille yleishallintoon sijoitetuille toimielimille kuuluvista asioista ja vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita

hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille. Toimielimet ovat kunnanhallitus, hyvinvointivaliokunta, tekninen valiokunta ja kehitysvaliokunta.

Luottamushenkilöhallinnon toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024 olivat:

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari	Toteutuma
Asuin ympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Kotisivutiedoilla varmistetaan kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytyminen	Toteutunut kyllä/ei	Toteutui
Asuin ympäristön viihtyisyys ja turvallisuus	Hankkeilla edistetään asukkaiden tarpeita	Hankkeiden määrä	3 kunnan hallinnoimaa hanketta, kunta oli mukana 19 eri hankkeessa
Vakaa talous	Talous tasapainossa. Kunta suosii toiminnassaan taloudellisesti kestäviä ratkaisuja.	Alijäämä taseessa <0 €/as	Taseessa ylijäämää 3,1 milj. euroa

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot. **Yleisten toimistopalvelujen toiminnalliset tavoitteet olivat:**

Tavoite	Tavoitetaso	Mittari	Toteutuma
Henkilöstöstrategian päivittäminen	Strategia hyväksytty valtuustossa v. 2024.	Toteutunut kyllä /ei	Strategian pohjaksi tehtiin työyhteisökysely syksyllä 2024, sen jälkeen aloitettiin strategian suunnittelu. Kunnanhallitus hyväksyi henkilöstöstrategian ja työyhteisön kehittämissuunnitelman maaliskuussa 2025
Henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot alle keskiarvon. Henkilöstön viihtyvyys työssä. Tarjotaan työhyvinvointia tukevia palveluita henkilöstöä kuunnellen.	Sairauspoissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus	Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä. Eläkkeelle jäi 4 henkilöä ja 2 siirtyi toisen työnantajan palvelukseen. Sairauspoissaolot olivat keskimäärin 9,8 pv/henkilö, kun vuonna 2023 ne olivat 11,6 pv/henkilö. Tyky-palveluita lisättiin ottamalla käyttöön golf-etu ja polkupyöräetu.
Ammattitaitoinen henkilöstö	Tavoitteena ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö. Kouluttautumista suositellaan.	Koulutuspäivät ja kurssit/hlö	Koulutuspäiviä oli yhteensä 38. Lisäksi kunnanviraston henkilökunta osallistui työnohjauspäivään ja johtoryhmä kevään kestävään valmennukseen.

Muiden tehtäväalueiden toiminnalliset tavoitteet liittyivät viranomaisyhteistyön vahvistamiseen sekä työllistämiseen. Yleishallinnon toiminnalliset tavoitteet olivat:

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Yhteistyötahojen kontaktointi	Yhteistyön parantaminen eri tahojen kanssa.	Kontaktien määrä	Tehtiin yhteistyösopimus Kalajoen Hiekkasärkkien kanssa, liityttiin Merenkurkun neuvoston jäseneksi ja Kratterijärven Geopark ry:n jäseneksi. Vuonna 2024 on tehty runsaasti yhteistyötä VAC:n kanssa.

Johtopäätös:

Luottamushenkilöhallinnon osalta tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa kiinnitettäisiin enemmän huomiota tavoitteiden ja mittareiden asetantaan. Tavoitteen ja tavoitetason tulisi olla selkeämmin sidottuna kuntastrategiaan. Toteutumisen arvioinnin perusteluiden tulisi myös olla tarkemmat.

Yhtenä tavoitteena oli asuinympäristö turvallisuuden ja viihtyvyyden kehittäminen. Tarkastuslautakunta toteaa, että asuinympäristön turvallisuuden kehittämisen eteen on kunnassa tehty töitä, mutta molempiin osa-alueisiin tulisi kiinnittää enemmän huomioita. Tarkastuslautakunta on huolissaan keskustan alueen ilkeästä ja järjestyshäiriöistä ja on sitä mieltä, että kunnalla olisi mahdollisuus tehdä turvallisuuden ja viihtyvyyden parantamiseksi enemmän yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Yleisten toimistopalveluiden osalta toiminnallisten tavoitteiden toteumaa oli avattu tilinpäätöksellä selkeästi. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämiseksi on tehty panostuksia, jotka näkyvät sairauspoissaolojen vähenemisenä.

3.2 Sivistystoimi

Kunta järjestää esi-, perus- ja lukiokoulutuksen; muusta toisen asteen koulutuksesta vastaa Järvisuudun koulutuskuntayhtymä eli Jami. Jamin tiloissa opetusta järjestää myös Sedu. Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen sekä vapaa-ajanvietto ja harrastusmahdollisuuksien järjestäminen. Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat myös vapaa-aikatoimenpalvelut. Vapaa-aikatoimi sisältää liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelukokonaisuudet.

Sivistystoimen hallinnon tavoitteet ja toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Opetusvirkojen riittävyys ja oikeanlainen virkarakenne; jatkuu v.2023	Virkarakenne on ajantasaistettu	Luokanopettajien virkarakenne on ajantasainen.	Oppilasennusteen mukaan tehty opettajatarveanalyysi. Virkarakenne pysyy vielä samanlaisena. Opettajavirkojen vähentyminen alkaa lv 2026-2027.
Sähköinen hyvinvointisuunnitelma	Vuosiraportti	Vuosiraportista tulee vuosittainen käytäntö.	Toteutunut. Vuosiraportti 2023 hyväksytty kv 4/2024; vuosiraportti 2024 aloitettu loppuvuodesta 2024

Tavoitteiden toteutuminen

Esi- ja perusopetuksen tavoitteet ja tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Varhaisen puuttumisen malli	Uusi opiskeluhoitosuunnitelma ja lomakkeet	Puututaan poissaolokierteisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa; osana opiskeluhoitosuunnitelmaa poissaoloihin puuttumisen malli	Poissaoloihin puuttumisen malli päivitetty sisältäen myös eri osapuolten toimintatavat
Tiedottamisen selkeyttäminen	Tiedottamista varten tietyt kanavat	Henkilöstö tietää, mitä kanavaa eri tarkoituksiin	Käytössä Wilma, viikkotiedote, sähköposti sekä kohdennetut WA-ryhmät

Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta:

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma

Opiskeluhuollon henkilöstöä hankkeiden avulla	Kaksi työntekijää: opiskeluhuollon asiantuntija ja koulunuorisotyöntekijä	Sivistystoimen talousarvioon on varattu omarahoitusosuudet ja hankehaut tehdään ajallaan	Hankkeet haettu ja saatu. Opiskeluhuollon asiantuntija saatiin palkattua kevätlukukaudeksi 2024 hankerahoituksen turvin. Koulunuoriso-hanke saatiin vuodelle 2024 ja jatkohanke saatiin vuodelle 2025.

Lukiokoulutuksen tavoitteet

Lukio/Tavoite	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Kansainvälisen toiminnan elvyttäminen (jatkuu vuodelta 2023)	Kv-toimintaa on 2-3 eri toiminta-muodolla; kv-hanke pyritään saamaan käyntiin tai vähintään haettava	Lukion kv-toiminta palautuu koronaa edeltävälle tasolle	Toteutunut hyvin. Erasmus +-hanke haettu ja saatu; toteutus lv 2024-2025. Japani-yhteistyö jatkunut. Leirikoulu toteutuu kuten ennen koronaa. Lisäksi vaihto-opiskelijatoimintaa.
4L-hankkeen toimenpiteet 1) lukiokoulutuksen laatustrategia	Valmis lukiokoulutuksen laatustrategia	Strategiassa on yhteiset osat alueen lukioille sekä huomioitu Lappajärven geolukion erityispiirteet	Toteutunut. Laatustrategia pohjana tuleville arvioinnille.
2) laadun arviointi strategian mukaisesti	Tehty laatuarviointi	Lukiokoulutuksen ensimmäinen laatustrategia-arviointi tehtynä; mukana opiskelijat ja huoltajat	Tehty. Arviointiin osallistuneet henkilökunnan lisäksi opiskelijat ja huoltajat.

Kirjaston tavoitteet ja toteutuminen:

Kirjasto/Tavoite	Mittari	Tp 2021	Tp 2022	Tp 2023	Tp 2024
Kaikilla kuntalaisilla samanlaiset mahdollisuudet kirjastopalveluihin	Lainaajien määrä	926	943	965	
	Lainat/vuosi	43 851	44 240	44 523	44 775
	Kävijät/vuosi	22 404	23 826	27 582	31 001
Lainaukset	Kokonaislainaus /asukas	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/	Kokonaislainaus/ asukas/
	Lappajärvi	15,03	15,41	15,79	16,05
	Etelä-Pohjanmaa	18,72	18,85	19,65	-
	Koko Suomi	13,82	14,58	15,00	*) (ei tietoa, ei julk. vielä)
	Kirjasto-poliittinen suositus 18,00				*) Kirjastotilastot tarkistaa AVI ja vahvistaa ja

					julkaisee virallisesti 1.4.2025

Tavoitteet	Mittari	Ta 2024	Toteutuma
Henkilöstön perehdytys	Perehdyttäminen tehty sekä kunnan toimintamallit ja suunnitelmat henkilöstön tiedossa	Henkilöstö pääsee nopeasti tehtäviensä tasalle ja kirjaston kehittäminen voi jatkaa	Perehdytys toteutettu. Uusi kirjastonjohtaja perehdytetty kunnallisiin toimintamalleihin ja suunnitelmiin ja kirjastojärjestelmän peruskäyttöön. Lisää perehdytystä olisi tarvittu kirjastojärjestelmien ja –tilastointien tekoon.

Liikuntapalvelut:

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2024	Tp 2024
Liikuntahalli- ja kuntosalipalveluiden käyttöasteen ja myynnin maltillinen kasvattaminen sekä arviointi kuntosalin jatkokehittämisen tarpeista tarveperusteisesti	Palveluiden käyttöaste ja toteutunut myynti	Asetetut tavoitteet: *Liikuntahallin vuokratuotot 20 000 € *Kuntosalinkäyttömaksutuotot 8 000 €	Liikuntapalvelut myynti yhteensä 37 827 € (alv 0 %) / kasvua 7 000 € Liikuntahalli: *Vuokraustoiminta 26 343 € / kasvua n. 5 000 € *Liikuntahallin yksittäisvarauksien osuus myynnistä 3 500 € *Kuntosalikäyttömaksut 11 484 € / kasvua n. 3 000 € *Kuntosalin jatkokehittämisinvestointi talousarviossa vuodella 2025
Museotoiminnan uudistaminen Onnintuvan ja Taavintuvan kiinteistöihin	Muutostyön toteutuminen verkostomaisilla toimilla sekä rahoituksen järjestäminen hankerahoituksen avulla	Kalastusmuseum Taavintuvan kiinteistössä sekä Kivinäyttely Onnintuvan kiinteistössä	*Onnintuvan kiinteistön kivinäyttely ja muu näyttelytoiminta - toteutunut *Taavintuvan muuttaminen kalastusmuseoksi – ei toteutunut. Työ jatkuu vuodella 2025.
HYTE-indikaattori (prosessi)	HYTE-kertoimen kautta	Prosessi-indikaattorin alaiset toiminnot ovat kuvattuna www-sivuilla;	*Kaikki ”palvelukuvaukset” on tehty www-sivuilla.

kuvaukset kunnan www-sivuilla	palautuva raha kunnan HYTE- toiminnasta	Kaikukortti, yhdistysfoorumi, harrastetakuun alaiset toimenpiteet	*HYTE-kerroin prosessi-indikaattorit täyttyvät hyväksytysti Lappajärven kunnan valtionosuuslaskelmassa

Varhaiskasvatus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Alajärvi vastaa henkilöstöstä, tarvittavista atk-ohjelmista ja hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit ja välineet hoitopaikkakohtaisen määrärahan puitteissa. Lappajärven kunnan vastuulla on kiinteistöt, siivous, ruokahuolto ja irtaimisto.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Laadukas ja varhaiskasvatus-suunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatus-suunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus	Toteutunut. Lappajärvellä kaikki työntekijät ovat kelpoisia.
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelma	Yksikkökohtaisten suunnitelmien määrä.	Jokaisesta yksiköstä löytyy lain edellyttämä suunnitelma, jonka sisältö on jokaisen henkilökunnan jäsenen tiedossa.	Yksiköt ovat ryhmäkohtaisesti laatineet tarkasteltavat kohteet suunnitelmaa varten.
Uuden henkilöstön perehdytys	Otetaan käyttöön Intro – perehdytysohjelma.	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen.	Alajärven kaupunki yhtenäisti perehdytyspohjan Populus -järjestelmään.

Johtopäätös:

Sivistystoimen osalta toiminnalliset tavoitteet ja tavoitetasot sekä toteuma on selkeästi esitetty. Tarkastuslautakunta pitää erinomaisena asiana sitä, että kunnassa on valmistauduttu tulevaisuuteen etukäteen ja huomioitu väestökehityksen aiheuttamat muutokset. Tehdyt päätökset perustuvat oppilasennusteisiin.

Sivistystoimessa on osaavaa ja pätevää henkilöstöä. Kunnan tulee jatkossakin taata tasapuolinen ja -laatuinen varhaiskasvatus- ja opetus kunnan lapsille ja nuorille. Lukio-opetuksen osalta kansainvälisen toiminnan palautuminen koronaa edeltävälle tasolle on hyvää asia. Lukio tekee hyvin yhteistyötä muiden lukiodien kanssa.

Kirjaston osalta tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että kirjaston palvelut ovat hyvällä tasolla ja kirjaston uuden henkilökunnan perehdytys on sujunut hyvin. Nuorisopalveluiden osalta on tärkeää, että nuoria osallistetaan mukaan kunnan toimintaan.

Liikuntapalveluiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että toteutuneen myynnin perusteella salien käyttömaksut vaikuttaisivat olevat hyvällä tasolla. Myös salien kävijämäärät olivat kasvussa verrattuna edelliskauteen. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen liikuntapalveluiden tekemiin investointeihin ja palveluihin ja toivoo, että jatkossakin kunta tarjoaa edellytykset kuntalaisten monipuoliselle liikkumiselle.

3.3 Muut palvelut

Maaseutuhallinto, alkutuotanto ja hankkeet

Menokohta sisältää seuraavat: maaseutuhallinto, alkutuotanto, hankkeet. Turkistuotto-hanke ja maaseutuhallinto ovat aktiivisesti tiedottaneet viljelijöitä sekä tarhaajia tuotantoon, koulutukseen ja Koronavirusepidemiaan liittyvistä asioista.

Johtopäätös:

Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa myös maaseutuhallinnon, alkutuotannon ja hankkeiden toimialalle asetetaan toiminnallisia tavoitteita, joiden toteutumista voidaan arvioida.

Oikeudenhoito ja turvallisuus

Oikeudenhoito ja turvallisuus sisältää: yleinen edunvalvonta ja löytöeläinten hoito. Löytöeläinhuoltapalvelut on tuottanut Eläinhuoltola HepoKatti Oy.

Yleiselle edunvalvonnalle asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet:

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakkaiden henkilökohtainen tapaaminen	tapaaminen	Uuden asiakkaan tapaaminen tarpeen mukaan, 2–4 viikon sisällä päätöksestä.	Päämiehiä on tavattu henkilökohtaisesti aina kun tilanne on niin vaatinut.
Kustannusten kattaminen	toimintakate	Kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla.	Toimintatuloilla pystyttiin kattamaan toimintakulut.

Johtopäätös:

Yleisen edunvalvonnan osalta tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että haastavasta vuodesta huolimatta tavoitteet on saavutettu.

3.4 Tekninen toimi

Yhdyskuntasuunnittelun toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Halkosaaren ja Nykälänniemen kaavojen laadinta.	Kaavoituspäätös	Kaavaproessin käynnistäminen	Toteutunut
Investorihaku -projekti	Toteutunut projekti	Projektin käynnistäminen	Toteutunut
TY tonttien kaavoitus	Toteutunut kaava	Tonttien kaavoitus	Toteutunut

Yhdyskuntapalvelujen toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Keskusta-alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutuneet hankkeet	Uuden kiertoliittymän rakentaminen	Toteutunut
Uusiutuvien energiamuotojen mahdollistaminen	Toteutuneet hankkeet	Latausinfraan kehittäminen	Toteutunut
Pentinniemen alueen viihtyvyyden parantaminen	Toteutettu raivaustyö	Vesakon harvennus	Toteutunut

Toimitila- ja vuokrauspalvelujen toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Kiinteistökannan vähentäminen	Myydyt kiinteistöt	Myydään myytäväksi sovitut kiinteistöt	Toteutunut
Kestävien energiamuotojen mahdollistaminen	Suoritetut asennukset	Lappajärven kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen	Toteutunut

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys heti 1.1.2025 jälkeen hyväksyttäväksi	Tarvittavat lausunnot ja kuulemiset tehty loppuvuoteen 2024 mennessä	Rakennustarkastaja + kunnan sisäinen työryhmä valmistelee Kuntaliiton ohjeistuksen sekä naapurikuntien välisen yhteistyön pohjalta.	Toteutunut. 17.1.2025 Rakennustarkastajan ehdotus rakennusjärjestyksestä valmiina työryhmälle.
Lupakäsittelyn tehokkuus. Viimeisimmästä hakemukselle jätetystä asiakirjasta lupapäätökseen kolmessa viikossa	Käsittelyaika	Hankkeen etenemisen seuranta reaaliaikaisesti ja läpinäkyvästi. Työajan aikatauluttaminen ja varaaminen lupakäsittelyyn.	Toteutunut.
Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö. Uuden rakentamislain sisäistäminen.	Koulutuksiin ja yhteistyöpalaveriin osallistumisen aktiivisuus ja määrä	Kouluttautuminen. Rakennusvalvonnan yhteistyön tiivistäminen naapurikuntien sekä lähialueen kuntien kanssa.	Osallistuttu mm. rakennustarkastuspäiville sekä järjiseudun rak.valvontojen kanssa yhdessä rakennusvalvontapäiville. Useita Teams-palavereita aiheista.

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristölautakunnan hallinto, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Ympäristöpalveluiden toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteutuma
Rantojen siistiminen	Toteutunut hanke	Niittäminen	Ei toteutunut

Teknisen toimen alaan kuuluvat myös jätehuolto, maa- ja metsätilat, muu liikeluonteinen toiminta- ja muu toiminta. Näille aloille on asetettu omat taloudelliset tavoitteet mutta toiminnallisia tavoitteita tai niiden toteutumista ei oltu esitetty tilinpäätöksellä.

Johtopäätös:

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota teknisen lautakunnan mittareiden ja tavoitetason selkeyteen ja mitattavuuteen. Toiminnalle asetetut tavoitteet olivat vuonna 2024 pääosin toteutuneet, tähän on vaikuttanut projektien hyvä suunnittelu ja yhteistyö eri toimijoiden kesken.

Kiinteistökannan vähentämisessä on edistytty, mutta vanhoista kouluista luopuminen on vielä kesken. Kestävien energiamuotojen mahdollistaminen on alkanut aurinkopaneelien asennuksella, mutta kunnan tulisi jatkossa arvioida mahdollisuuksia laajentaa myös muidenkin kestävien energiamuotojen käyttöä.

Aktiivista kaavoittamista tulisi jatkaa, ja varmistaa että kaavat tukevat kunnan strategiaa tavoitteita. Matkailun kannalta keskeisten alueiden viihtyvyyteen tulisi myös panostaa. Kunnalla olisi esimerkiksi mahdollisuus velvoittaa alueiden omistajia huolehtimaan kiinteistöjen kunnosta. Lisäksi InvestoriHaku-projektin tuloksia tulisi arvioida ja hyödyntää tästä saatuja oppeja tulevissa projekteissa.

3.5 Elinvoimapalvelut

Kunnan rooli on olla alueensa hyvinvoinnin, elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden edistäjänä. Elinvoimapolitiikalla vaikutetaan elinkeinoelämän ja asukkaiden olosuhteisiin.

Kehitysvaliokunnan toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kunnan keskeisten paikkojen, käyntikohteiden ja palveluiden helppo löytäminen	Tehdyt toimenpiteet	Kotisivujen tiedot ajantasalla, viitoitukset ja opastukset tärkeimpiin kohteisiin	-Kotisivuja päivitetty hierarkiseen malliin palvelumuotoilun mukaisesti - Tietoa tiivistetty yhteistyössä toimialojen kanssa - Geopark-viitoitukset tehty evaluaattoreita varten
Asukkaiden tarpeiden edistäminen	Hankkeiden määrä	Hanketoiminnalla on edistetty asukkaiden viihtyvyyttä	Kyrönsaaren hanke Kanavapuiston I. hanke ja jatkohanke
Vetovoiman Masterplan-suunnitelma	Viestintä- ja markkinointistrategia	Vetovoiman Masterplan on osa viestintä- ja markkinointistrategiaa	Vetovoiman Masterplan suunnitelma toteutettu osana viestintä- ja markkinointistrategiaa keväällä 2024
Matkailun kehittäminen	Osallistuminen tapahtumiin ja messuille	Matkailijoiden määrä kasvaa	-Matka24-messut -K50-messut Tampere -Kotimaan matkamessut- Seinäjoki -Riihimäen erämessut

Elinkeinoelämän edistämiseksi ei ollut asetettu erillisiä tavoitteita.

Johtopäätös:

Matkailun kehittämisessä on edistytty merkittävästi vuoden 2024 aika. Yhteistyö Visit Arctic Coastin kanssa on tuottanut tuloksia. Matkailuyritystoiminnan tukeminen on ollut aktiivista ja tuloksellista.

Tarkastuslautakunta toivoo, että kunta myös jatkaa matkailun kehittämistä ja hyödyntää Visit Arctic Coast -ja UNESCO Global Geopark - yhteistyötä jatkossakin.

Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin työllisyyspalveluiden siirtoon valtiolta kunnille. Kuntayhtymä Kympin varsinainen toiminta alkoi vuoden 2025 alusta ja merkittävänä parannuksena voidaan pitää sitä, että TE-palveluiden fyysinen toimipiste saatiin Lappajärvelle. TE-palvelujen siirto on suunniteltu ja toteutettu huolellisesti. Kunnan tulee myös seurata TE-palvelujen siirron vaikutuksia ja tehdä tarvittavia parannuksia palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, ettei toiminnalliset tavoitteet koskettivat lähinnä matkailua, vaikka elinkeinopalveluiden tulisi toimia kunnan koko elinvoiman ja yrittäjyyden sekä työllisyyden edistäjänä. Kunnan tulee tukea yritystoimintaa edelleen aktiivisesti ja järjestää säännöllisiä yritystapaamisia huomioiden tasapuolisesti kaikkien alojen yrittäjiä sekä edesauttaa uusien yritysten syntymistä kuntaan.

3.6 Kuntakonserni ja konserniyhtiöt

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- KOY Lappajärven Vuokratalot (omistusosuus 100,0 %)
- Lappajärven Virastotalo Oy (omistusosuus 62,84 %)
- Lappajärven LomaGolf Oy (omistusosuus 26,9 %, äänistä 74,8 %)
- Lappajärven Lämpö Oy (omistusosuus 100,0 %)

Muut konserniyhtiöt:

- Etelä-Pohjanmaan liitto Ky (omistusosuus 1,78 %)
- Järviseudun Koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 28,98 %)
- JärviS-Energia Oy (omistusosuus 33,3 %)
- Kuntayhtymä Kymppi
- Etelä-Pohjanmaan liitto Ky (omistusosuus 1,78 %)

Konsernionhjouksen kannalta kunnanvaltuusto edellytti, että kunnan määräämisvallassa olevat ulkopuoliset toimijat laativat oman talousarvionsa siten, ettei se ole ristiriidassa kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman kanssa. Kunnanvaltuusto edellytti, että niissä yhtiöissä, joissa kunta on vähemmistöosakas, kunnan edustajat pyrkivät toimimaan kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Tytäryhtiöille asetettuja tavoitteita on tilinpäätöksellä arvioitu seuraavanlaisesti

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	n. 60 %	Toteutui

Talouden tervehdyttämissuunnitelma	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	Asuntoja on kunnostettu suunnitelman mukaisesti. Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Tilojen käyttöaste	70 %	Ei toteutunut.
Taloussuunnitelma	suunnitelman toteutus	Kiinteistössä on suoritettu normaaleja huoltotoimenpiteitä.
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVI INVEST OY

Lappajärvi Invest Oy on uusi yhtiö, jonka toiminta alkoi vasta vuonna 2024. Invest Oy haki hankerahoitusta matkailun kehittämiseksi ja sai hankkeelle 100 %:n rahoituksen. Hanke on noin kolmivuotinen. Hankkeen toteuttaminen käynnistyi 1.3.2025.

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Taloudellinen kannattavuus	lainan lyhennys suunnitelman mukaan	Lainaa ei lyhennetty v. 2024
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Tavoite	TA 2024	Toteutuma
Talous- ja toimintasuunnitelma	tehty	Yhtiö hyväksyi uuden yhtiöjärjestyksen ja ohjesäännön sekä toimintasuunnitelman.
Tilikauden tulos	>0	Tilikauden tulos oli positiivinen.

Johtopäätös:

Vuoden 2024 tytäryhtiölle asetetut toiminnalliset tavoitteet vaikuttavat olevan pääosin samoja kuin edellisenä vuotena, eikä toiminnan tavoitteiden toteumaa ole avattu tilinpäätöksellä kovinkaan laajasti. Tilinpäätökselle toivottaisiin tarkempaa tietoa siitä, mitkä tytäryhtiöiden tilikauden tavoitteet olivat ja miten tavoitteissa onnistuttiin. Tavoitteiden tulisi myös pohjautua kuntastrategiaan. Kuntakonsernille asetetut tavoitteet toteutuivat tilikauden 2024 aikana heikosti; suurin osa tavoitteista ei toteutunut.

Tarkastuslautakunta kiinnitti positiivista huomiota siihen, että vuokrataloyhtiön osalta on tehty selvitystyötä yhtiön toiminnan ja taloudellisen tilanteen ratkaisemiseksi. Kunnan tulisi aktiivisesti miettiä keinoja, miten kunta voisi tarjota laadukkaita vuokra-asuntoja potentiaalisille kuntaan muuttaville henkilöille ja myös nykyisille kuntalaisille. Yhtiön haastavasta tilanteesta huolimatta olisi tärkeää tehdä yhtiön osalta myös pitkän aikavälin suunnitelmia ja tehdä päätöksiä siitä, mitä tyhjilleen jääneille kiinteistöille tehdään. Huonokuntoiset kiinteistöt kunnan alueella vaikuttavat kokonaisuudessaan myös kunnan ilmeeseen.

Lappajärven Lämpö Oy:n osalta tarkastuslautakuntaa on huolissaan siitä, että yhtiö ei onnistunut toteuttamaan tilikaudelle 2024 asetettuja toiminnallisia tavoitteita. Tarkastuslautakunta on kuulemisissaan saanut selvityksen, miksei toiminnalliset tavoitteet toteutuneet. Toteumaa tulisi arvioida laajemmin myös tilinpäätöksellä.

Tarkastuslautakunnan näkökulmasta huolta herättää edellisvuosien tytäryhtiöiden alijäämäiset tulokset ja näiden tiedossa olevat tulevat investointitarpeet. Kunnan tulisi arvioida myös pidemmällä aikavälillä sitä, miten tytäryhtiöiden alijäämäiset tulokset ja niissä tehtävät mahdolliset alaskirjaukset tulevat vaikuttamaan koko kuntakonsernin tunnuslukuihin.

3.7 Henkilöstö

Lappajärven kunnan palveluksessa oli 92 henkilöä 31.12.2022 (2022 90 henkilöä). Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa (ns. vakituiset) oli 75 henkilöä ja määräaikaisia sekä sijaisia yhteensä 17. Kunnanhallitus on hyväksynyt koulutussuunnitelman vuodelle 2024 sekä sopimuksen työterveyshuollosta TT Botnia Oy:n kanssa.

Johtopäätös:

Henkilöstöasioiden osalta tarkastuslautakunta on tutustunut kunnan henkilöstökertomukseen ja kuullut kunnan johtavia viranhaltijoita. Tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana sitä, että henkilöstökyselyn tulosten mukaan kunnan henkilöstö on tyytyväistä ja sitoutunutta. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan kunnassa on myös onnistuttu rekrytoinneissa ja etenkin sivistyspuolelle on saatu avoimiin työpaikkoihin päteviä hakijoita.

Sairauspoissaolojen määrä on kunnassa maltillisella tasolla ja positiivista huomiota kiinnitti se, että kunnan vakituisesta henkilöstöstä 38,7 %:lla ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja.

Tarkastuslautakunnan neljävuotisen kauden aikana kunnan henkilöstön tyytyväisyys vaikuttaa kehittyneen. Henkilöstösuunnittelua tehdessä kunnan tulee huomioida suuri eläköityvien työntekijöiden määrä lähivuosina.

3.8 Hyvinvointikertomuksen arviointi

Tarkastuslautakunta on osana arviointityötään tutustunut kunnan hyvinvointikertomuksen seurantaraporttiin vuodelta 2024.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että kunnassa on laadittu kattava seurantaraportti hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteutumisesta. Raportilla on hyvin kuvattu vertailukausien tietoja ja perusteltu, miten tavoitteessa on onnistuttu. Positiivista seurantaraportin tuloksissa oli erityistä se, että perusopetuksen ja lukiokoulutuksen sekä kulttuurin osalta kunnan tulokset olivat maan keskiarvoa paremmat.

Tarkastuslautakunnan näkökulmasta suurinta huolta aiheutti hyte-pisteiden tippuminen alle maan keskiarvon, vaikkakin osa pisteytettävistä asioista kuten terveystalvelut ovat sellaisia, joihin kunta yksin ei pysty vaikuttamaan. Hyte-kertoimen laskuun vaikuttaneita tekijöitä oli mm. koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorien ja toimeentulotukea sekä työkyvyttömyyseläkettä saavien määrän kasvu. Tähän asiaan tulisi reagoida ja miettiä, miten kunta voisi asiaan vaikuttaa omalla toiminnallaan. Kunnassa on käynnissä tälläkin hetkellä hankkeita, joilla nuorten hyvinvointia tuetaan. Hankkeiden loppuessa on tärkeää pohtia, onko saatavilla vastaavanlaista hankerahoitusta, jolla hyväksi koettuja hankkeita voitaisiin jatkaa tai tulisiko kunnan järjestää vastaavaa toimintaa omilla resursseillaan. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä sitä, että toiminnalla olisi jatkuvuutta.

4. Yhteenveto

Tämä on nykyisen tarkastuslautakunnan viimeinen arviointikertomus. Neljän vuoden kauden aikana arviointityössä on kiinnitetty paljon huomiota kuntastrategian toteutumiseen. Tarkastuslautakunta kokee, että välillä matkailu on saanut suuren painoarvon kunnassa. Kunnan tulisi panostaa koko elinkeinoelämän edistämiseen. Tarkastuslautakunta on saanut seurata läheltä, millaisia suunnitelmia kunnalla on tulevaisuuteen liittyen ja monet näistä ovatkin jo toteutuneet. Toivottavasti tulevina vuosina toteuttamiskelpoiset hankkeet saadaan vietyä päätökseen kunnan taloustilanne huomioiden.

Tämän vuoden arviointikertomuksen laatimisen yhteydessä tarkastuslautakuntaa on eniten puhututtanut kuntakonsernin taloudellinen tilanne sekä kunnan toteuttamat ja toteuttamatta jääneet päätökset koskien kuntastrategiaa. Uuden valtuuston olisikin hyvä vielä enemmän sitoutua kuntastrategian toteuttamiseen päätöksenteossa, ettei viranhaltijoiden rajallisilla resursseilla tekemä työ valuisi hukkaan. Valtuutettuja tulisi myös tiedottaa paremmin kunnan ajankohtaisista asioista esimerkiksi järjestämällä kunnanvaltuutetuille enemmän iltakouluja, joissa avoimpi keskustelu päätöksentekoon liittyen olisi mahdollista. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan myös valtuuston kokouksia olisi hyvä järjestää useammin päätöksenteon laadun varmistamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnassa on hyödynnetty kunnan resursseja idearikkaasti. Toivottavasti pitkäjänteinen kehittämistyö jatkuu kunnassa myös tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto edellyttää kunnanhallituksen ja lautakuntien käsittelevän arviointikertomuksen 30.9.2025 loppuun mennessä ja antavan selvityksen arviointikertomuksessa esitettävien havaintojen johdosta mahdollisesti suoritettavista toimenpiteistä edellä mainittuun ajankohtaan mennessä. Kunnanhallituksen odotetaan ottavan kantaa kattavasti koko arviointikertomuksen sisältöön tulosalueiden kannanottojen lisäksi. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, joka tarpeen mukaan voi vielä pyytää tarkennusta kannanottoihin.

Tarkastuslautakunta kiittää kunnanjohtoa ja koko henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä koko toimintakauden ajan.

Allekirjoitukset

Lappajärvellä 13. toukokuuta 2025

Lappajärven kunnan tarkastuslautakunta

Minna Sadeharju
puheenjohtaja

Sami Savola
varapuheenjohtaja

Vuokko Honkaniemi
jäsen

Minna Ketola
jäsen

Timo Ojala
jäsen